

Neuropsychologisch onderzoek bij ouderen

De klinisch geriater - een arts voor ouderen - heeft u verwezen voor neuropsychologisch onderzoek.

Wat is neuropsychologie en wat is een neuropsycholoog?

De neuropsychologie is het vakgebied dat de relatie bestudeert tussen gedrag en de werking van de hersenen. De neuropsycholoog zal door middel van psychologisch onderzoek vaststellen welke gevolgen een hersenbeschadiging (bijvoorbeeld een val op het hoofd) of hersenaandoening (bijvoorbeeld dementie) heeft voor het dagelijks leven. Of andersom: wanneer iemand moeite heeft met bepaalde dingen in het dagelijks leven, dan zal de neuropsycholoog nagaan of dit verklaarbaar is uit een beschadiging of aandoening in de hersenen.

Mogelijke gevolgen van een hersenbeschadiging

Een hersenbeschadiging kan ontstaan als gevolg van een ongeval (traumatisch hersenletsel), een beroerte (infarct of bloeding), een ziekte (infectie, tumor, vergiftiging), een aangeboren afwijking of andere neurologische ziektebeelden zoals dementie. Ook bij bepaalde psychiatrische ziektebeelden is er sprake van een hersenaandoening. Een hersenbeschadiging kan - naast lichamelijke gevolgen - ook gevolgen hebben op het gebied van:

- het cognitief functioneren: aandacht, geheugen, waarneming, taal, denken, tempo en uitvoeren van handelingen.
- gedrag en emoties: initiatiefverlies, verminderde sociale vaardigheden, agressiviteit, angst, depressiviteit, prikkelbaarheid en persoonlijkheidsveranderingen.

Deze stoornissen kunnen gevolgen hebben voor het dagelijks leven. Bij volwassenen kan dit invloed hebben op werkprestaties, het uitvoeren van hobby's en ook op sociale relaties (bijvoorbeeld binnen het gezin en met collega's). Als er een vermoeden is van een hersenbeschadiging wordt vaak een neuropsychologisch onderzoek aangevraagd.

Wat is een neuropsychologisch onderzoek?

Bij een neuropsychologisch onderzoek worden eerst de klachten door middel van een gesprek in kaart gebracht. Voor dit gesprek worden uw partner en/of volwassen kinderen ook uitgenodigd. Vervolgens wordt een aantal tests en soms ook vragenlijsten afgenomen, door een psychodiagnostisch werkende. Tijdens het afnemen van de tests kunnen uw partner en /of kinderen niet aanwezig zijn. De tests meten onder andere de intelligentie, geheugen, concentratievermogen, werktempo, waarneming, taal en spraak, ruimtelijk inzicht en planning. Welke tests worden afgenomen is afhankelijk van de vraagstelling. De vragenlijsten worden vaak afgenomen om uw klachten goed in kaart te brengen (bijvoorbeeld klachten over pijn of somberheid) of meer te weten te komen over u als persoon (persoonlijkheidskenmerken).

De tests en eventuele vragenlijsten worden afgenomen aan een tafel. De tests doen geen pijn en er wordt geen gebruik gemaakt van spuiten of elektrodes. Een neuropsychologisch onderzoek neemt maximaal een dagdeel (een halve dag) in beslag.

Het kan zijn dat het onderzoek niet in één keer maar in meerdere keren wordt afgenomen. Dit is bijvoorbeeld het geval als u snel vermoeid bent. Na het onderzoek moeten de testresultaten en de vragenlijsten worden uitgewerkt. Dit neemt enige tijd. De resultaten worden door de klinisch geriater met u besproken. Wanneer u dit wenst kunt u ook om afspraak bij de psycholoog zelf vragen om de gegevens na te bespreken.

Voorbeelden van neuropsychologisch onderzoek

- Iemand heeft een herseninfarct gehad. De psycholoog kan onderzoeken of er ook cognitieve stoornissen zoals geheugen-, aandachts- of concentratieproblemen voorkomen. Ook kan de psycholoog de patiënt en zijn familie adviseren hoe het beste omgegaan kan worden met de beperkingen.
- Iemand heeft een jaar geleden een auto-ongeluk gehad met als gevolg een zware hersenschudding. Nu kan hij zijn werk niet meer aan. De psycholoog kan onderzoeken of dit een gevolg is van het ongeluk of dat er andere factoren (ook) een rol spelen, zoals bijvoorbeeld overspannenheid door een te grote werkdruk. Ook kan er advies geven worden over werkaanpassing of -hervatting.
- Een ouder iemand die zich altijd prima zelfstandig kon redden begint langzamerhand van alles te vergeten. Met neuropsychologisch onderzoek kan worden onderzocht of dit beeld zou kunnen passen bij beginnende dementie en hoe de naaste omgeving daar het beste mee kan omgaan.

Hoe worden de onderzoeksbevindingen gebruikt?

Hoe de bevindingen van het neuropsychologisch onderzoek gebruikt worden hangt af van de vraagstelling van het onderzoek. De bevindingen kunnen bijvoorbeeld een diagnose bevestigen of ondersteunen. De resultaten geven gewoonlijk een profiel van uw sterke en zwakkere kanten. Dit profiel is nodig voor het inzetten van de juiste van de behandeling of begeleiding of bijvoorbeeld voor het vinden van een revalidatie- of woonsetting.

Met behulp van de sterke kanten kan gekeken worden welke compensatiemogelijkheden er zijn en wat de meest geschikte aanpak is in het dagelijks leven. De bevindingen van neuropsychologisch onderzoek zijn vaak ook belangrijk voor andere therapieën zoals fysio- en ergotherapie. Soms wordt iemand herhaaldelijk onderzocht om te zien of er een verandering is opgetreden. Hierbij kan gedacht worden aan een verbetering door een passende behandeling of verergering door voortgang van het ziekteproces.

Terug naar de specialist

De psycholoog brengt de verwijzend specialist op de hoogte van de uitslag van het onderzoek. De resultaten worden door de klinisch geriater met u besproken.

Vertrouwelijke informatie

De psycholoog en de psychodiagnostisch werkende hebben een beroepsgeheim. Vertrouwelijke informatie wordt voor zover van belang voor de hulpverlening, alleen gerapporteerd aan de direct bij de behandeling betrokken ziekenhuismedewerkers. Informatieverstrekking aan andere instanties of hulpverleners buiten het ziekenhuis vindt alleen plaats na uw schriftelijke toestemming.

Inzagerecht

U heeft recht op inzage van de rapportage van onderzoek of behandeling en recht op aanpassing of vernietiging van gegevens. Als u dit wenst kunt u contact opnemen met de psycholoog, deze zal dan het dossier met u doornemen. Het dossier wordt 15 jaar na de laatste behandeling vernietigd.

Kwaliteitsbewaking

De psycholoog streeft een zo goed mogelijke dienstverlening na. Als er zaken zijn die u niet begrijpt of waar u ontevreden over bent, zal de psycholoog deze graag met u bespreken. Mocht dit niet tot een oplossing leiden dan kunt u zich wenden tot de klachtenbehandelaar van het ziekenhuis. De psychologen werkzaam in Tjongerschans zijn aangesloten bij het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) en moeten zich daarmee aan een gedragscode houden. Als u hierover meer wilt weten kunt u contact opnemen met het:

Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)
Postbus 9921
1006 AP Amsterdam
Telefoonnummer 020 – 41 06 222.

Op de beroepsuitoefening van de psychologen is het tuchtrecht van de wet BIG van toepassing.

Grip op uw zorg via Mijntjongerschans

Mijntjongerschans.nl is het patiëntenportaal van ziekenhuis Tjongerschans. Dit portaal is bereikbaar voor alle patiënten die zijn ingeschreven bij Tjongerschans. Na het inloggen op www.mijntjongerschans.nl met DigiD met sms-verificatie of via de DigiD app heeft u toegang tot uw medische gegevens. U kunt hier ook afspraken maken, een vraag stellen, vragenlijsten invullen en uitslagen bekijken.

DISCLAIMER

Wij adviseren u bij uw bezoek aan de polikliniek en bij opname zo min mogelijk geld, sieraden, dure kleding en andere zaken van (emotionele) waarde mee te nemen naar het ziekenhuis. Het ziekenhuis aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade aan of verlies van dergelijke zaken.